

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. F. O.**, bývajúceho v K., zastúpeného JUDr. P. O., advokátkou v K., proti žalovaným **1/ T. D.**, bývajúcemu v K., **2/ A. D.**, bývajúcej v K., obaja zastúpení JUDr. P. P., advokátom v K., **o zdržanie sa stavebných prác**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 23 C 59/2004, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. januára 2011 sp. zn. 5 Co 78/2010, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. januára 2011 sp. zn. 5 Co 78/2010 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I v poradí druhým rozsudkom z 10. decembra 2009 č.k. 23 C 59/2004-312 uložil žalovaným povinnosť zdržať sa uskutočňovania stavebných prác na stavbe budovy č. X., parc. č. X., okres K., obec K., kat. úz. S., ktorá je zap. na LV č. X. Správy katastra K. v rozpore so stavebným povolením č. ŽP-2106/269/2001-KAM zo dňa 12.2.2001, vydaným Okresným úradom K., odb. životného prostredia, ktorej odstránenie bolo nariadené rozhodnutím č. VaŽP-2005/00674-013 zo dňa 9.6.2005 v spojení s rozhodnutím Krajského stavebného úradu v K. č. 2005/00355 zo dňa 26.9.2005, žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal a žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet súdu sumu 678,70 Eur do troch dní. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalovaným bola rozhodnutím Mestskej časti K. č. VaŽP 2005/00647-013 z 9. júna 2005 v spojení s rozhodnutím Krajského stavebného úradu v K., Krajský stavebný úrad v K. z 26. septembra 2005 právoplatne uložená povinnosť do 31. decembra 2007 odstrániť tú časť stavby na ulici K., na pozemku parc. č. X., kat. úz. K., ktorá je realizovaná v rozpore s právoplatným stavebným povolením. Z výsluchu účastníkov zistil, že žalovaní vo

výstavbe nepokračujú, avšak vystavanú časť stavby zatiaľ neodstránili. Z katastrálnej mapy zistil, že parcela X. na ktorej žalovaní stavbu realizujú, nie je v priamom susedstve s parc. X., ktorá je vo vlastníctve žalobcu. Zo znaleckého posudku znalca prof. Ing. D. K., CSc. vyplynulo, že stavebnou činnosťou žalovaných sa zmení ekvivalent uhla tienenia o 0,2°, súd však neakceptoval záver znalca o tom, že výstavba podkrovia neovplyvní dopad slnečného žiarenia do priestorov žalobcovho domu a neakceptoval jeho záver o tom, že nedošlo k porušeniu záväzných technických požiadaviek výstavby do takej miery, aby bol žalobca obťažovaný alebo ohrozený pri výkone vlastníckeho práva, lebo posudzovanie miery obťažovania a ohrozovania výkonu vlastníckeho práva je otázka právna. S poukazom na ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd prvého stupňa uzavrel, že výstavbou žalovaných v rozpore so stavebným povolením došlo k porušeniu práva žalobcu, ktoré spočíva vo vykonávaní výstavby, ktorá bola nepovolená. Rozhodnutie o trovách konania štátu odôvodnil ustanovením § 148 ods. 1 O.s.p. a vznikom trov na znaleckom dokazovaní, rozhodnutie o trovách konania účastníkov právne neodôvodnil.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaných rozsudkom z 26. januára 2011 sp. zn. 5 Co 78/2010, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol, žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov konania vo výške 941,16 Eur do troch dní a na účet Okresného súdu Košice I tiež náhradu trov konania štátu vo výške 678,70 Eur v rovnakej lehote. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že námietka žalovaných týkajúca sa tzv. prekážky rei iudicata nie je dôvodná, pretože žalobca nebol účastníkom ani jedného zo správnych konaní týkajúcich sa predmetnej stavby žalovaných. Ďalej uviedol, že z výpovede žalobcu z 8. októbra 2007 vyplýva, že výstavbou podkrovia a strechy žalovanými došlo k zatienu jeho nehnuteľnosti, čo bolo dôvodom toho, že sa domáha ochrany podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že napriek tomu, že znalec dospel k záveru, že zmenou geometrie tvaru objektu, t.j. nadstavbou objektu nedôjde k tieneniu objektu na parc. č. X. nad povolenú mieru, že výstavba vôbec neovplyvní dopad slnečného žiarenia do jednotlivých priestorov domu a zmenou výšky tieniacej prekážky sa zmení ekvivalentný uhol tienenia iba o 0,2°, súd prvého stupňa neurobil na základe tohto vykonaného dôkazu potrebné skutkové zistenia, ale dospel k záveru, že porušením povinnosti žalovaných vo vzťahu k § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka je aj vykonávanie výstavby v rozpore so stavebným povolením. Uviedol, že súd prvého stupňa zo zisteného skutkového stavu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov, pričom nerešpektoval

ustanovenie § 154 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, t.j. nerešpektoval, zistenú skutočnosť, že žalovaní vo výstavbe nepokračujú, avšak v rozpore s rozhodnutiami stavebného úradu vystavanú časť stavby doposiaľ [t.j. ku dňu 8.10.2007(?)] neodstránili, žalobe vyhovel, pričom nevzal do úvahy, že žalobca sa domáhal, aby žalovaným bola uložená povinnosť zdržať sa uskutočňovania stavebných prác na stavbe a nie povinnosť stavbu odstrániť. Za takéhoto skutkového stavu mal žalobu zamietnuť, a keď tak neurobil, vec nesprávne právne posúdil, preto podľa § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a konanie v predmetnej veci je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa žalobcu vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) spočíva v tom, že odvolací súd ho nevyzval v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. k možnému použitiu ustanovenia právneho predpisu, ktoré v doterajšom konaní nebolo použité, keď odvolací súd bol toho názoru, že žalovanými uplatnený odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvého stupňa bol dôvodný. Ak žalobcu nevyzval aby sa k takémuto posúdeniu vyjadril, odňal mu týmto postupom možnosť konať pred súdom. Iná vada, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) spočívala podľa žalobcu v tom, že súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní vychádzal zo skutkového záveru, že žalovaní uskutočňovaním neoprávnenej stavby zasahujú do výkonu vlastníckeho práva žalobcu, pričom odvolací súd bez opakovania, resp. doplnenia dokazovania vychádzal z iného skutkového záveru, a to, že neoprávnená stavba uskutočňovaná žalovanými nezasahuje do vlastníctva žalobcu.

Žalovaní považovali rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a dovolanie za nedôvodné, preto žiadali priznať im náhradu trov dovolacieho konania vo výške 106,02 Eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho

pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto zákonnom ustanovení. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné a teda aj dôvodné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/,g/ O.s.p. nenamietal a ani dovolací súd existenciu týchto väd nezistil.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Požiadavky na riadne zdôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, prípadne iný účastník konania, jasne, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Výkladom citovaného ustanovenia O.s.p. pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napríklad aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení žiadnej možnej interpretácie nevyplývajú, a napokon len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení jednoznačne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne

závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

Rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa uvedené náležitosti, keď z obsahu rozhodnutia nie je možné zistiť, akými úvahami sa odvolací súd riadil pri hodnotení dôkazov (sám dokazovanie nezopakoval ani nevykonal nové). Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu postráda akékoľvek náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., keď predovšetkým nemožno z neho zistiť ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, najmä však akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pretože len púhy odkaz na nedostatok vykonania dokazovania súdom prvého stupňa vo vzťahu k znaleckému posudku, poukazu na ustanovenie § 154 ods. 1 O.s.p. a skutočnosť, že žalobca sa domáhal uloženia povinnosti zdržať sa uskutočňovania stavebných prác a nie povinnosti stavbu odstrániť, nemožno v žiadnom prípade považovať za dostačujúce. Odvolací súd tým, že svoje rozhodnutie neodôvodnil v súlade s požiadavkami ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., účastníkom konania odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z ustanovenia § 220 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa, bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je aj v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k záveru o zmene rozsudku súdu prvého stupňa v tom smere, že žalobca sa domáhal niečoho iného než o čom rozhodol súd prvého stupňa dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa a to bez toho, aby si ujasnil o čom súd prvého stupňa skutočne rozhodol a čo je predmetom konania.

Podľa § 153 ods. 2 O.s.p., súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu, alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi.

Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú (tzv. zásada ne ultra petitum) a nepochybne i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, než ktorého sa účastníci domáhali. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, čo znamená že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu. Súd musí zároveň dbať na to, aby výroková časť rozhodnutia bola formulovaná tak, aby bola jasná, stručná, výstižná a predovšetkým materiálne vykonateľná.

Z obsahu spisu vyplýva, že krajský súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol bez toho, aby zopakoval, alebo doplnil dôkazy vykonané súdom prvého stupňa, napriek tomu, že z nich vyvodil opačné závery ako súd prvého stupňa a dokonca dospel k záveru, že súd uložil žalovaným **inú povinnosť**, než čoho sa žalobca domáhal.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvého stupňa 18. februára 2004 domáhal (okrem iného), uloženia žalovaným zákazu „pokračovať v stavbe podkroví objektu“, keď napriek rozhodnutiu v správnom konaní, ktorým im bola uložená povinnosť odstrániť stavbu, pokračujú so stavebnými prácami v rozpore so stavebným povolením, v dôsledku čoho žalobcovi vznikla ujma. Súd prvého stupňa bez toho, aby sa snažil odstrániť vady takého náležitosti nemajúceho návrhu (por. § 42 ods. 3 a § 43 ods. 1, 2 O.s.p), začal vo veci konať. Na pojednávaní uskutočnenom 8. októbra 2007 žalobca uviedol, že výstavbou podkrovia a strechy žalovanými došlo k zatienu jeho nehnuteľnosti, vo výstavbe žalovaní nepokračujú a požiadal súd o umožnenie zmeny petitu. Uznesením do zápisnice súd „pripustil **zmenu žaloby**“ tak, že „odporcom sa ukladá povinnosť zdržať sa uskutočňovania stavebných prác na stavbe budovy č.X. parc. X., Okres K., obec K., kat.ú. S., ktorá je zapísaná na LV X. Správy katastra K., v rozpore so stavebným povolením.“ (por. č.l. 170, 171). Po vykonaní dokazovania znaleckým posudkom súd prvého stupňa rozsudkom z 10. decembra 2009 č.k. 23 C 59/2004 uložil žalovaným „zdržať sa uskutočňovania stavebných prác na stavbe budovy č. X., parc. číslo X., Okres K., obec K., kat. ú. S., ktorá je zapísaná na LV č. X. Správy katastra K., v rozpore so stavebným povolením č. ŽP-

2106/269/2001-KAM zo dňa 12.2.2001, vydaným Okresným úradom K., odb. životného prostredia, ktorej odstránenie bolo nariadené rozhodnutím č. VaŽP-2005/00674-013 zo dňa 9.6.2005 spojený s rozhodnutím Krajského stavebného úradu v K. č. 2005/00355R zo dňa 26.9.2005.“

Napriek tomu, že súd prvého stupňa jednoznačne rozhodol ultra petitem, pričom ide o výrok rozhodnutia nevykonateľný, pretože sa z neho nedá žiadnym výkladom zistiť, akú povinnosť takýmto výrokom súd uložil žalovaným, odvolací súd z tejto skutočnosti nevyvodil žiadne procesné dôsledky. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je možné zistiť, z čoho vyvodil, že súd prvého stupňa uložil žalovaným odstrániť stavbu (súd nemá takú právomoc v konaní podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka – podľa ktorého oba súdy predmetnú vec posudzovali), pričom z neho nemožno ani zistiť, ako, na základe čoho ustálil odvolací súd predmet tohto konania, t.j. o aký zásah do výkonu práv žalobcu ide, v čom spočíva, čoho sa žalovaní majú zdržať (por. § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Odvolací súd teda dôkazy vykonané súdom prvého stupňa len prehodnotil a vyvodil z nich opačné závery, a to bez toho, aby v odvolacom konaní vykonal akékoľvek doplnenie či nové dokazovanie, naviac bez toho, aby predmet konania jednoznačne ustálil. Pokiaľ totiž odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa uložil žalovaným povinnosť, ktorá nebola predmetom konania, mal zrušiť napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, príp. mal dokazovanie doplniť, **ustáliť predmet konania** a na základe doplneného konania o veci rozhodnúť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté nielen vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale aj inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktoré zakladali dôvod zrušenia rozsudku. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle ustanovenia § 243b ods. 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. marca 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková